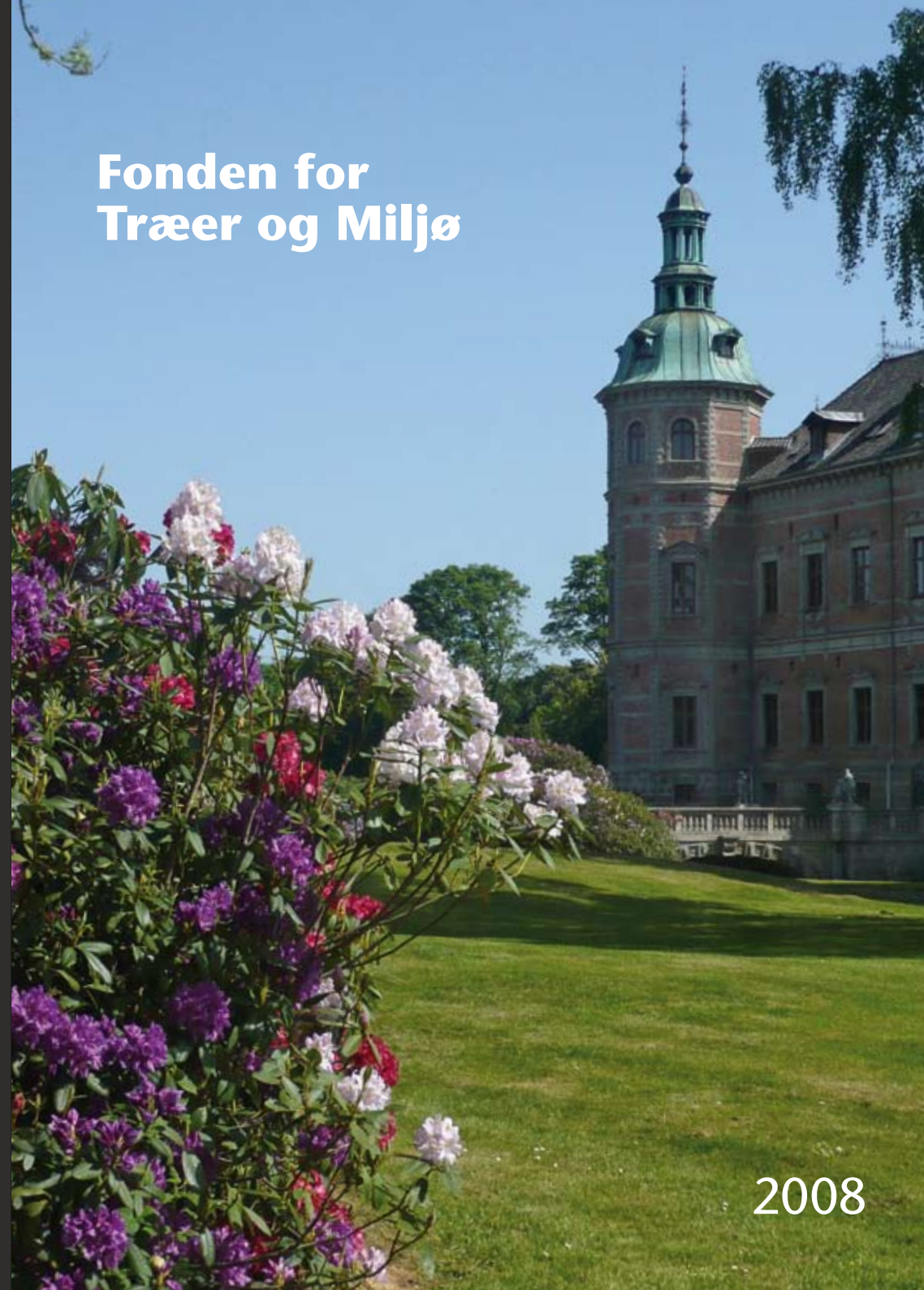

Fonden for Træer og Miljø
Bentzonsvej 52 · Postboks 92
2000 Frederiksberg
Telefon 38 11 32 05
(mandag-torsdag kl. 10-14)

www.fondenfortraerogmiljoe.dk

Fonden for Træer og Miljø

2008

*Det lille stråtækte te-bus i Frijsenborg Slotspark.
Foto: Tove C. Asby*

Tekst til omslag:

Frijsenborg Slotspark med blomstrende rhododendron.

Forside: Lone van Deurs

Bagside: Tove C. Asby

Udgivet af Fonden for Træer og Miljø

Reg. nr. i Fondsregistret: 000233

Disposition / layout: Henni Steffensen

Grafisk opsætning: Lene Spies, Snabel A

Tryk: Centraltrykkeriet Vordingborg A/S

ISSN 0900-9965

Indholdsfortegnelse

Repræsentantskabsmøde den 30. maj 2008 på Nilles Kro
med årsberetningen ved formanden for repræsentantskabet
dr. polit. Erik Hoffmeyer, tidl. nationalbankdirektør. 4

Forventninger til planteskolemateriale
af fagkonsulent Bent Leonard og
planteskoleleder Torben Leisgaard 14

www.plantevalg.dk
præsentation af Skov og Naturstyrelsens hjemmeside
af statsskovrider Bjerne Ditlevsen 16

Lørdagens Ekskursion til Frijsenborg Slot
af universitetslektor Jette Dahl Møller og
sekretariatsleder Henni Steffensen 18

Den Grønne Pris 2008 tildeles professor Jørn Palle Schmidt
af landskabsarkitekt Tove C. Asby 24

Skovrejsning eller ikke?
af Rolf V. de Neergaard, Gunderslevholm 26

Kunstindustrimuseets Grønnegård
af landskabsarkitekt Lone van Deurs. 30

Fire egetræer på Stensbygaard eng, Sydsjælland
af sekretariatsleder Henni Steffensen 34

En fortegnelse over udvalgte begivenheder
Fonden har medvirket ved eller deltaget i
fra Fondens stiftelse i 1974 til 2008 36

Fonden for Træer og Miljøes organisation
Personer og organisationer, der står bag Fonden 39

Repræsentantskabsmøde 2008

Fredag, den 30. maj 2008 på Nilles Kro i Sabro

- Dagsorden:**
1. Velkomst
 2. Valg af dirigent
 3. Formandens beretning
 4. Spørgsmål til beretningen
 5. Regnskabet 2007
 6. Spørgsmål til regnskabet
 7. Valg til repræsentantskabet
 8. Valg til forretningsudvalget
 9. Eventuelt

Repræsentantskabets formand, dr.polit. Erik Hoffmeyer bød velkommen til de ca. 50 deltagere, der var samlet på Nilles Kro i Sabro ved Århus. Orlogskaptajn, cand.jur. Poul Holm blev valgt som dirigent, og det blev konstateret at repræsentantskabet var lovligt indkaldt, og at man var beslutningsdygtige.

Til stede var:

Fra Dansk Dendrologisk Forening: Erik Hoffmeyer, Niels Juhl Bundgaard Jensen og Jette Dahl Møller

Fra Danmarks Naturfredningsforening: Poul Holm

Fra Dansk Planteskoleejerforening: Torben Leisgaard Jensen

Fra Danske Anlægsgartnere: Leif Rasmussen

Fra Danske Landskabsarkitekter: Lone van Deurs

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole: Ole Rasmus Byrgesen

Det Danske Haveselskab: Jørn Bendtz Hansen

Fra Hedeselskabet: Christian Als

Og af enkeltmedlemmer: Tove Christensen Asby og Jørgen Holm

Afbud modtaget fra – og fraværende:

Fra Dansk Dendrologisk Forening: Anders Korsgaard Christensen, Erik Dahl Kjær og Jerry W. Leverenz

Fra Dansk Skovejerforening og Skovhistorisk Selskab: Peter de Neergaard

Fra Det Danske Rosenselskab: Henning Elsmark

Fra Kommunale Park- og Naturforvaltere: Hans Ove Pedersen

Fra Slots- og Ejendomsstyrelsen: Niels Møllergaard

Fra enkeltmedlemmer:

Niels Riegels, Ib Tyregod og Peter Wagner

Lørdagens ekskursion gik til Frijsenborg Slotspark.

Formandens beretning

I beretningsåret 2007 har vi haft mulighed for at imødekomme mange af de kvalificerede ansøgninger, vi har modtaget.

Udvælgelsen af projekter er ikke altid let, men forretningsudvalget bestræber sig på, at det endelige resultat vil tilgode se så mange som muligt, vil være med til at skabe smukke beplantninger, at der sikres god vedligeholdelse og at plantevalget er af en sådan beskaffenhed, at de vil være til gavn også for kommende generationer.

For at kunne gennemføre de projekter, vi har udvalgt, er vi økonomisk afhængig af støtte fra andre fonde og legater samt opbakning fra Støttekredsen.

Jeg vil gerne rette en stor tak, til alle, der har bidraget til Fondens arbejde. Specielt vil jeg nævne, at vi i efteråret modtog en kontant-arv på 260.000 kr, der nu er anbragt i den bundne kapital.

Sidste år omtalte jeg forretningsudvalgets positive indstilling til at støtte ansøgninger fra forskellige grupper og foreninger, der rundt i landet arbejder på at bevare og udvikle deres landsby og skabe kvaliteter, der er anderledes end i de større byer. Her er der fred og ro, plads, frisk luft og muligheder for oplevelser både i det større fællesskab eller i grupper alt efter individuelle behov. Også i det forgangne år har vi været med til at bidrage til sådanne projekter.

Fabjerg Sogneforening

Fabjerg Sogneforening ved Lemvig søgte om støtte til fortsættelse af en allé, således at den dækker hele strækningen gennem byen på ca. 1 km.

I ansøgningen hedder det "Landsbyen Fabjerg er et af de sjældne eksempler på et lokalsamfund i Vestjylland, som har været i stand til at skabe befolkningsfremgang de senere år. Fremgangen er baseret på godt nærvær, naboskab og fællesskab, et aktivt foreningsliv samt tilstedeværelse og opbakning til landsbyens skole, daginstitution og købmand.

En del af videreudviklingen af Fabjerg sker bl.a. via profilering af Fabjerg som "Den grønne landsby". Det skal ske ved at skabe et fysisk mere grønt Fabjerg kombineret med en markedsføring af landsbyen på en internetportal. Fabjerg har i forvejen en grøn profil. I det nære med alléen gennem landsbyen samt velholdte haver hos landsbyens beboere og i omgivelserne med det åbne land samt det store skovområde Klosterheden, som ligger nabo til Fabjerg.

Fonden støttede landsbyen med de ønskede 25 balsampopler.

Korinth Bypark

Korinth, der i 2005 blev kåret som "Årets Landsby i Danmark", har etableret en 2,5 ha stor bypark midt i Korinth by. Foreningen "Korinth Bypark" som er stiftet med det formål dels at etablere parken og dels at stå for den fremtidige vedligeholdelse har af Fonden fået leveret 70 træer og over 100 buske.

Plantearterne er almindelig danske træer så som eg, lind, ask og fuglekirsebær, der alle er karakteristiske for egnen og det åbne landskab.

Der er ingen tvivl om at det stærke lokale engagement omkring byens nye park vil medføre et aktivt udendørs liv til gavn for alle i lokalsamfundet. Engagementet medfører en ansvarsfølelse og

Korinth Bypark på Fyn.

Korinth blev i 2005 kåret som "Årets Landsby i Danmark".

nidkærhed, som betyder at der passes på parken og at vandaliseringer og hærværk minimeres.

Korinth Bypark er et fint eksempel på den type projekt som forretningsudvalget gerne støtter.

Foreningen til Tisvildes Forskønnelse

En flot karakteristisk velkomst til Tisvilde By med en åben græsmark, et fredet stendige og en række gamle elmetræer blev ændret i midten af 1990'erne, hvor alle 8 træer måtte fældes på grund af elmesyge.

Beboerne havde næsten glemt træerne eller i hvert fald affundet sig med at undvære dem indtil Foreningen til Tisvildes Forskønnelse tog initiativ til at søge Fonden om støtte til plantning af 9 lindetræer og en hestekastanje. Ansøgningen blev imødekommet og træerne blev plantet i foråret 2007.

Nordby Borgerforening på Samsø

Nordby Borgerforening har lavet en aftale med Samsø Kommune om lån af en tom grund i Nordby i en periode på 25 år med mulighed for forlængelse derefter.

Fonden blev tidligt inddraget i projektet med at etablere en landsbyhave. Landskabsarkitekt Lone van Deurs besøgte Nordby og i samarbejde med borgerforeningen besluttede man, at der i haven skulle plantes frugttræer af gode gamle sorter, æbler og pærer, hvoraf nogle kun findes i Nordby.

Også morbærtræer, som der er en del på Samsø, findes nu i landsbyhaven og vil nok blive en overraskelse for mange besøgende, der aldrig tidligere har smagt de lækre bær. Desuden er der plantet bede med buketroser med blomster i flere nuancer, og der er stillet bænke op, så man kan sidde og nyde haven.

Der arbejdes flittigt i Byhaven.

Indvielse af Byhaven i Nordby på Samsø.

Bovlund Frimenighed i Sønderjylland

Bovlund Frimenighed søgte om støtte til planter i forbindelse med anlæg af urnekirkegård ved Bovlund Frimenighedskirke.

Den grundtvigske frimenighed blev oprettet i 1879 til værn for danskheden, da sproget på den tid i skole og kirke skulle være tysk.

Frimenigheden lever i bedste velgående og består af 278 medlemmer, som økonomisk støtter driften, der ikke modtager statsstøtte.

Forretningsudvalget besluttede at støtte projektet med 4 rhododendron og et tibetansk kirsebærtræ (*Prunus serrula*).

Sankt Knud Lavard Skole i Kongens Lyngby

På den private Sankt Knud Lavard Skole i Kongens Lyngby ønskede man at forandre en grå skolegård til et frodigt grønt værested.

Tove Asby besøgte skolen og udarbejdede en beplantningsplan. Der blev inddraget 50 m² af skolegården til projektet, og Fonden støttede med forskellige blomstrende buske og bunddækkeplanter, der nu danner ramme om en hyggelig og frodig skolegård.

Alléen ved Avnbølgaard set fra gården mod byen.

Alleer

Siden 1998 hvor Fonden påbegyndte sin støtte til alléplantning, er der skabt mange fine nye alleer landet over. I begyndelsen var Lolland Falster meget begunstiget med flere projekter – alle affødt af retableringen af Maglemer alleen ved Knuthenborg, men også Fyn, Vestsjælland og det østlige Jylland har fået retableret og nyplantet alleer ved Fondens hjælp, og i 2007 fik Sønderjylland en ny allé:

Avnbølgaard, Sønderjylland

Den gamle herregård Avnbølgård blev formentlig oprettet i midten af 1500-tallet. Endnu i 1850'erne lå hovedbygningen på et snævert voldsted med våde grave, ligesom ladegården også var omgivet af grave. Hovedbygning, som den er i dag, blev opført af den nuværende ejers oldefar i 1918.

Ejeren er 4. generation på ejendommen og har planer om at videreføre stedet og forskønne ejendommen med en del nye beplantninger, så som genopretning af nogle hegn og plantning af solitärtræer, som også kommende generationer kan få glæde af.

Med i planerne er også plantning af en lindeallé, som man nu søgte Fonden om økonomisk støtte til. Alléen vil kunne ses viden om og virkelig forskønne både ejendommen og omgivelserne, og dermed blive til glæde for mange både lokalbefolkning og forbipasserende.

Forretningsudvalget imødekom ansøgningen om tildeling af de 75 lindetræer (*Tilia platyphyllos* 'Ørebro'), der blev plantet i efteråret.

Gerlevparken

Ved sidste års repræsentantskabsmøde var Gerlevparken i fokus og repræsentantskabet havde lejlighed til at se og blive vist rundt i parken. Professor Erik Dahl Kjær viste rundt og fortalte om arbejdet med at opbygge og vedligeholde parken og den påbegyndte formidling af træernes biologi, som sker ved faktaark der er opstillet på standere i Den danske Træsamling.

Det har været en fornøjelse at erfare, at der ikke er sket hærværk på de nye skiltestandere. Derimod har der været en påsat brand i redskabs- og mandskabsbygningen til parken.

Først nu i disse dage ser det ud som om at det lykkes forsikrings-selskabet og travle bygningshåndværkere at få skaderne udbedret.

Ellers er vi fortsat stærkt engagerede i Gerlevparken, hele tiden er der travlt med renoveringer – beskæringer og fældninger – i de gamle planteområder og nyplantning i bl.a. Poulsen Roser.

Flere af dyrefoldene bliver nu ændret således at Angus-kreaturerne kan græsse og være med til at holde uønsket opvækst nede. Hegn sørger for at værdifuld plantning ikke skades.

Publikum kan fortsat færdes på stier i hele Gerlevparken.

Skamskårne eller fældede træer

Vi er meget opmærksom på et efterhånden stigende problem med at træer under påskud af et eller andet, som slet ikke har væsentlig gyldighed, beskæres eller fældes.

Vi vil meget gerne støtte tiltag, som arbejder for en større forståelse for træernes betydning i alle mulige henseender, men har for nærværende ikke ideer til, hvordan det kan gøres på en mere bred måde.

Det er nærmest på hvert eneste møde, vi har en henvendelse og drøftelse af dette problem og kan fremvise det ene sørgelige eksempel efter det andet på skamskårne eller fældede træer.

Det er en sag, der bør findes en løsning på.

Efter kommunesammenlægningen har Frederikssund Kommune problemfrit fortsat det gode samarbejde, der var skabt med Jægerspris Kommune vedr. støtte til vedligeholdelsen af de to rosenhaver i Gerlevparken. Det er vi meget taknemmelige for.

Tak til anlægsgartner Jens Cramer Kristensen, der står for vedligeholdelsen af hele Gerlevparken og yderligere i dette forår også følger genopbygningen af mandskabsbygningen efter branden.

Tak til tidligere anlægsgartner Knud Riise Bundgaard, der stadig er en stor hjælp og støtte, når de forskellige opgaver i parken skal løses.

Som i de mange tidligere år retter vi igen en tak til Willy Jørgensen og hans søn Jens Jørgensen for det gode naboskab. Det er altid et positivt svar Willy giver, når vi fra sekretariatet ringer og beder om at få et problem løst, når turistbusser ankommer langvejs fra.

Tak til professor Erik Dahl Kjær for de gode og meget interessante artikler du og dine kollegaer har leveret til Fondens årsskrifter.

Endelig vil jeg takke forretningsudvalget for en god indsats i det forgangne år. Tak til Henni Steffensen, som her i juni har været i sekretariatet i 10 år. Og tak til Lene Spies for hjælpen ved fremstilling af Fondens årsskrifter.

Som det fremgår af programmet vil der efter dette møde være et indlæg om Planteproduktion – Herkomst – Proveniens og Klima. Emnerne er valgt i forbindelse med en stadig stigende import af planter, både træer og buske.

Forventninger til det plantemateriale, vi bestiller og det vi planter, vil blive drøftet under ledelse af planteskoleleder Torben Leisgaard, Frijsenborg og konsulent i Dansk Planteskoleejjerforening Bent Leonhard.

Efterfølgende vil statsskovrider Bjerne Ditlevsen lave en gennemgang af hjemmesiden www.plantevalg.dk

Vi håber, det må blive et udbytterigt indlæg i årsmødet.

Regnskabet

Det fulde regnskab er udsendt til repræsentantskabet.

Poul Holm gennemgik regnskabet. I regnskabsåret 2007 har vi modtaget en kontant arv på kr. 260.000 der er anbragt i den bundne kapital.

Regnskabet er forsynet med følgende revisorpåtegning: ”Det er vor opfattelse at årsrapporten giver et retvisende billede af fondens

aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2007 samt af resultatet af fondens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar-31. december 2007 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.”

Valg til repræsentantskabet

Repræsentantskabets medlemmer vælges for en 4-årig periode, og der er ingen repræsentantskabmedlemmer på valg i 2008.

Valg til forretningsudvalget

Forretningsudvalget består af Tove Christensen Asby (formand), Poul Holm (sekretær), Jette Dahl Møller, Lone van Deurs og Erik Dahl Kjær. Valgperioden til forretningsudvalget er 1 år og alle modtog genvalg, hvilket blev godkendt af repræsentantskabet.

Herefter fik Tove C. Asby ordet:

Tak for valget og da det jo er det sammen forretningsudvalget som det der har arbejdet i forgangne år, så vil jeg benytte lejligheden til at takke Jer alle for godt arbejde i året og håbe, det vil fortsætte også i år.

Jeg mener vi er en god blanding af travle pensionister, travle universitetsfolk og travle private firmaer i forretningsudvalget. Vi kunne af og til ønske et mere regelmæssigt fremmøde til vore møder, men moderne teknologi med mail gør at alle som regel får deres besyv med, ved behandlingen af ansøgninger og andre beslutninger i Fondens forretningsudvalg.

Henni og hendes familie, som i år desværre ikke kan være med os på selve årsmødet, skal også have en stor tak for deres store arbejde for Fonden.

Der var ikke indkommet forslag til punktet eventuelt og dirigenten konstaterede, at dagsordenen var udtømt og takkede for god ro og orden.

Efter repræsentantskabsmødet fortalte Bent Leonhard og Torben Leisgaard fra Dansk Planteskoleejjerforening om forventninger til plantemateriale. Derefter præsenterede statsskovrider Bjerne Ditlevsen Skov og Naturstyrelsens hjemmeside www.plantevalg.dk.

Den rigtige plantekvalitet

Sammenhæng mellem forventninger til det plantemateriale vi bestiller og det vi planter.

Af Planteskoleleder Torben Leisgaard og konsulent Bent Leonbard

Kvaliteten af en planteleverance er afgørende for at en plantningsopgave bliver udført på en måde, hvor planterne etablerer sig godt og de efterfølgende udvikler sig så man opnår det ønskede resultat.

Mange forhold gør sig gældende, når man vil sikre sig at kvaliteten af planterne og planteleverancen har det niveau man ønsker sig. Det stiller krav til den faglige viden om såvel planter som selve udførelsen af plantningen hos alle de implicerede parter, det være sig kunder og kundens rådgivere, landskabsarkitekter, anlægsgartnere og planteskolerne. En fælles forståelse parterne imellem af forudsætningerne og mulighederne i den konkrete situation er afgørende for at man får den "rigtige" plantekvalitet leveret.

Planteskoler, der er medlem af DPF, producerer planter med metoder og under forhold der gør det muligt for kunderne at få planteleverancer, der svarer nøje til de kvaliteter, de måtte efterspørge. Men succes med en planteleverance kræver et fornuftigt forarbejde fra kundens side.

Beskrivelse af de mest udbredte produktbetegnelser og sorteringsregler samt minimumskrav til forskellige plantekategorier findes i DPF's Plantestandard se www.dk-planteskoler.dk. Den er et tillæg til de i øvrigt gældende regler for plantesundhed og herkomstkontrol.

Sammen med Danske Anlægsgartnere har man allerede i 1980'erne i hæftet "Plant og Plej" opstillet retningslinier for minimumskrav til planteproduktion og distribution.

Fordele ved leverancer fra danske planteskoler er flere:

- Produceret under danske klimabetingelser og daglængdeforhold
- Muligheder for at indrette optagning, opbevaring og distribution med henblik på optimale leveringsbetingelser
- Planter af dansk afstamning med godkendelse af den danske Herkomstkontrol for skov og landskabsplanter, der har en 100% troværdighed
- Viden om og erfaringer med hvilket plantemateriale der er mest velegnet til plantningssituationer under danske forhold

- Mulighed for at få materiale med Dafo® mærket, som giver garanti for oprindelse, sundhed og ægthed for en række plantearter, der ikke er under Herkomstkontrol.
- Garanti for det højeste plantesundhedsniveau sikres gennem et godt samarbejde med Plantedirektoratet
- Kompetent vejledning af danske planteskoler, der har kendskab til lokale forhold

Som tidligere nævnt kan det undervurderes hvor vigtigt det er, at kunden har gjort sig helt klart hvilke forventninger han stiller til plantningen, inden han afgiver bestillingen. Planteskolerne har her en stor opgave med at synliggøre, hvad der ligger bag produktionen af de forskellige planter der udbydes. Betydningen af planteafstanden i plantebedene i planteskolen for rodhalstykkelsen og forgreningen er kendt af planteskolerne, men ofte ikke af kunderne.

De klimatiske forskelle fra skolingsstedet til voksestedet kan have en betydning.

- Planter dyrket under køligere og vindudsatte forhold får en mindre højdetilvækst, og bliver derved mere kompakte
- Planter dyrket under mere kortdagsprægede forhold får ligeledes en mere kompakt tilvækst og desuden en tidligere skudafmodning. En velgennemført skudafmodning gør planterne mindre udsat for frost- og udtørningsskader under omskiftelige forhold i vinterperioden. Det gør dem desuden mere modstandsdygtige overfor varierende klimabetingelser i plantningsperioden om foråret
- Ensartet udgangsmateriale fx samme frøkilde eller klon vil som alt plantemateriale søge en fænotypisk tilpasning til betingelserne på voksestedet. Flyttes planten til ændrede klima og daglængde forhold vil den omstille sig til de nye forhold, og denne omstilling vil hæmme udviklingen i en kortere eller længere årrække. Det kan således være fordele ved at danske frøkilder eller kloner udviklet i Danmark produceres under danske forhold.

Skov- og Naturstyrelsen har i samarbejde med Skov og Landskab og Dansk Planteskoleerforening udviklet www.plantevalg.dk som skal gøre det meget lettere at vælge gode frøkilder.

Efter repræsentantskabsmødet gav statsskovrider Bjerne Ditlevsen, Skov- og Naturstyrelsen en præsentation af styrelsens hjemmeside www.plantevalg.dk, som er en fantastisk hjælp ved valg af planter. Også genetisk diversitet blev nævnt. Det giver en værdifuld buffer-virkning, som er en stor fordel i forbindelse med klimæændringer,

Plantevalg – et valg for fremtiden. Baggrund og formål

Brugere af plantemateriale (skovejere, landmænd, jægere m.fl.) mangler ofte den nødvendige baggrundsviden og erfaring til at kunne foretage et kvalificeret arts- og frøkildevalg. Dermed er der en risiko for, at der anvendes plantemateriale, som er mindre egnet, eller endda direkte uegnet – alene som følge af manglende viden. Indtil i dag har det desuden været vanskeligt at få et samlet og opdateret overblik over den viden der er om forskellige frøkilder.

Formålet med Plantevalg.dk er at tilbyde et system, som – via internettet – gør det enkelt at finde både arter og frøkilder, som kan opfylde det formål der er med plantningen og som kan være egnede til den konkrete plantningslokalitet. Det må dog understreges at systemet naturligvis ikke kan afløse en kvalificeret rådgivning fra en konsulent.

Systemet har også som formål at gøre det nemt at få et samlet og opdateret overblik over den viden der er om forskellige frøkilder.

Plantevalg.dk er tilgængelig for alle, og dets anvendelse kræver ikke forhåndsviden om arter eller frøkilder. Systemet henvender sig både for den ”almindelige” bruger (skovejer, landmand, jæger) og til planteskolen og plantningskonsulenten.

Systemet er udviklet i et samarbejde mellem Skov- og Naturstyrelsen og Skov & Landskab, Københavns Universitet.

Skov & Landskab har ansvaret for udarbejdelse af anbefalingerne til valg af arter og frøkilder.

Systemet omfatter samtlige kårede bevoksninger i Danmark samt alle udpegede frøkilder af landskabsarterne. Herudover er der medtaget udenlandske provenienser, som er omfattet af de danske tilskudssystemer.

Artsanbefalinger

De anførte artsanbefalinger må generelt anses for vejledende og de kan aldrig erstatte en konkret vurdering af plantningslokaliteten mht. jordbund, klima og råd fra en skovbrugskonsulent. Det anbefales endvidere at brugeren inden tilplantning og valg af træart søger yderligere oplysninger i Naturnær skovdrift (Larsen, 2005). Heri er der detaljerede oplysninger om de enkelte træarters egnethed under forskellige klima og jordbundsforhold, samt råd omkring skovdyrkningen. Naturnær skovdrift kan downloades fra Skov og Naturstyrelsens hjemmeside eller købes hos Dansk Skovforening.

De meget generelle artsanbefalinger i plantevalg.dk er baseret på oplysninger om tilplantningslokaliteten suppleret med nogle antagelser om klimaet for den region som plantningslokaliteten ligger i. Desuden bliver artsanbefalingerne justeret alt efter de oplysninger brugeren giver omkring dræningsproblemer, frostudsathed og vindudsathed.

Alle er det faktorer som sammen med jordbund og klima er stærkt bestemmende for de arter det er muligt at tilplante med.

Dræningsproblemer kan være til stede i form af vandstandsende lag og/eller høj grundvandsstand i en dybde mindre end ca. 1.6 meter. Desuden skal brugeren være opmærksom på at dette problem kan opstå på landbrugsjorder som tilplantes og hvor drænene på sigt går i stykker.

Frostrisiko og vindudsathed hænger til dels sammen med den region hvor der skal plantes, men lokale forhold kan yderligere forstærke disse problemer. F.eks. vil en plantning i en vestrand og i læbælter naturligvis være mere vindudsatte. Frostproblemer i form af specielt sen forårsfrost og tidlig efterårsfrost kan ofte opstå i lavninger, på arealer med kraftig græspels og såfremt der plantes på bar mark uden overstandere eller omgivende skov.

Tak til statsskovrider Bjerne Ditlevsen for deltagelsen ved vort møde.

Planteskoleleder Torben Leisgaard midt i bedene med småplanter af nåletræ.

Lørdagens ekskursion

Af universitetslektor Jette Dabl Møller og Henni Steffensen

Besigtigelse af Frijsenborg & Wedellsborg planteskole

I planteskolen blev vi vist rundt af planteskoleleder Torben Leisgaard. Her produceres planter til skovkulturer, juletræs- og klippegrøntkulturer, parker og alleer både til salg og til godserne. Antallet af ansatte i driften svinger mellem 5 og 200.

Her dyrkes bøg, eg, normansgran, nobilis, sitkagran samt buske, og der dyrkes mange provinianser af hver art. I en stor hal er det muligt at opbevare planterne ved -2° C. Produktionen af bøgeplanter blev fremvist. Frøene, som købes på statsskovenes planteavlsstation, bevarer kun spireevnen 4 år. Frøene udsås tæt og prikles senere ud.

Forskellige arter af nåletræ var blevet sået for 8 dage siden. De blev dækket af net. Planterne plantes efterfølgende om midt på sommeren, fordi de da har opnået en kraftig rodvækst.

Planteskolen fremstod som velpasset. Overalt herskede der orden.

Frijsenborg Slotspark

Den 12 ha store park blev fremvist af Bendt lensgreve Wedel.

Den gamle slotsbygning stammede tilbage til ca. 1550 med en grundig ombygning og udvidelse i slutningen af 1600-tallet. Ombygningen til det nyrenæssanceanlæg, vi ser i dag, blev i 1860'erne forestået af den unge, men allerede dengang kendte arkitekt Ferdinand Meldahl, der også var i fuld gang med at genrejse Frederiksborg Slot efter branden i 1859.

Bendt lensgreve Wedel fortæller om slottet.

Ombygningen indbefattede en fuldstændig skalmuring af de hvide facader og tårnbygninger med røde mursten og med dekorative detaljer i sandsten og det nye bygningsmateriale cement. Alle mure og tårnene, der blev udstyret med etagespir i kobber, blev forhøjet.

Interiørerne blev udstyret med overdådig pragt med maleriet af tidens førende kunstnere som Otto Bache, C.F. Aagaard og flere.

På grund af uoverensstemmelser så arkitekt Ferdinand Meldahl aldrig den færdige bygning.

Udvendig oprensedes gravene i deres fulde udstrækning, og der blev anlagt en parterrehave. Den vidtstrakte park med bl.a. en stor nåletræsbeplantning fra omkring 1770 hører til de største og smukkeste i landet.

Lige ved indgangen til slotsparken står en stor hestekastanje, som slet ikke var angrebet af kastanjeminermøl. Endvidere blev aluminiumsstatuerne grundigt studeret.

Stor hestekastanje og aluminiumsstatue ved indgangen til Frijsenborg slot.

Ekskursionsdeltagerne i Frijsenborg slotspark.

Frokost på Pøt Mølle

Frokosten blev indtaget på Pøt Mølle med udsigt over den dejlige møllesø.

Vandmøllen Pøt Mølle kan føres helt tilbage til 1300 tallet, hvor den ejes af den katolske biskop i Århus. Efter reformationen overgik den til Kongen og blev senere overtaget af Frijsenborg Gods.

I perioder har der været mølleri, minedrift med udvinding af okker, fiskeri og savværk. I 1954 nedbrændte møllen og efter genopbygningen åbnede den som sommerrestaurant. Med de flotte bygninger og en smuk beliggenhed er Pøt Mølle nu et velbesøgt udflugtsmål med arrangementer hele året.

Jagten på Frijsenborg

Efter frokosten førte skytte Niels Christian Nielsen os rundt i en del af skoven. Jagten omfatter 12.000 tdr. land, heraf er 9.000 skov. Tre personer er ansat til at passe jagten på 6.000 tdr. land.

Arbejdet omfatter:

- Biotoppleje herunder oprettelse af remiser, vandhuller og plantevalg
- Brakjorde, der benyttes til vildt
- Opdræt og udsætning af 12.000 fasankyllinger per år. 45-50% heraf skydes.
- Regulering af rovvildt (ræve, mår osv. reduceres).
- Beskydning. 350 tdr. land til vildsvin er indhegnet, 125-150 stk.
- Fodring

Al jagt er lejet ud, det udgør en vigtig indtægt. Tidligere var der ansat 65 mand, nu er der kun en skovrider og en assistent.

Skoven var blandet – eg, bøg, røn, gran, sitka og ædelgran. En aske- og elleslugt blev plantet til med sitkagran, men nogle af træerne er nu fjernet og en del af arealet er nu fri natur. En dæmning er blevet bygget, så der er nu en sø med fisk og opdræt. Indtil videre er der lavet 20-25 nye vandhuller. Engene er ligeledes blevet gendannet. Her blev i 1860'erne dyrket korn, så blev området tilplantet med sitka, men træerne fik ikke tilstrækkeligt vand og døde.

Gendannet eng.

Tak

Vi vil benytte lejligheden til at takke Bendt lensgreve Wedel, planteskoleleder Torben Leisgaard og skytte Niels Christian Nielsen for en vel tilrettelagt, god og oplevelsesrig tur i parken, på planteskolen og i skoven. Med jeres venlige modtagelse af os, har I været med til at gøre det til en minderig dag for deltagerne. Tak.

Den Grønne Pris 2008 er tildelt professor Jørn Palle Schmidt

Kære Palle Schmidt

Da forretningsudvalget for mange år siden indstiftede Den Grønne Pris, vedtog man, at prisen kun skulle uddeles de år, hvor der var en person eller en personkreds, der havde udvist en enestående indsats inden for Fondens virkefelter – en indsats som man ønskede at påskønne og gøre opmærksom på.

Du, kære Palle, har gennem et langt virke kæmpet for dine ideer inden for det grønne arbejdsfelt, du har videregivet din enorme viden til utallige landskabsarkitektstuderende og ikke mindst, har du skabt haveanlæg – ja landskaber – der er så ægte og sande i deres udtryk, at mange i dag ikke tænker over – eller slet ikke er klar over –, at områderne rent faktisk er anlagt.

Du har lært mig – og mange andre landskabsarkitekter, der er udgået fra Landbohøjskolen – den rette forståelse af sammenhængen mellem planter og trivsel. Trivsel i dobbelt forstand – frodige planter, der trives, giver trivsel for mennesker. Det kunne være dit mantra.

Man kan håbe, at den ekspertise, som du besidder – og som du altid har plæderet for – vil blive almindelig igen. Førhen – og der tænker jeg på tiden før dig, tiden for de berømte landskabsgartnere med blandt andre Edvard Glæsel, G.N. Brandt frem til C. Th. Sørensen – førhen krævedes det, at planlæggeren af de grønne områder besad såvel gartnerens som planlæggerens indsigt for succesrige og varige løsninger i anlægsopgaverne. Disse to aspekter har du forstået at kombinere og fastholde og du bruger dem begge i rigt mål.

Det er disse fagkundskaber – gartnerens og planlæggerens (jeg bør vel sige landskabsarkitektens) – det er disse fagkundskaber, som Fonden ønsker at hædre dig for.

I dag er der desværre ofte en tendens til, at enten den ene eller den anden egenskab dominerer i landskabsarkitektens arbejde. Uden et ben i begge lejre er det vanskeligt at skabe frodige landskaber og haveanlæg. Du har altid haft et ben solidt plantet i hver lejr. Og du har aldrig vaklet.

Du er altid ydmyg før en opgaves løsning, men når du først har sat dig ind i stedets geologi, morfologi, hydrologi, meteorologi og hvad ved

jeg, så helmer du ikke før alle andre faggrupper i samarbejdet forstår vigtigheden af den rigtige behandling af jorden, så de planter, du vælger, kan trives og skabe et frodigt hele. Væksternes frodighed. Det grønne miljøes frodighed. Det er resultater af dine opgavers løsning.

Du har kun sjældent boltret dig i de dyre løsninger eller brugt mange eksotiske planter. Du har foretrukket løsninger ud fra stedets muligheder og kendetegn.

Begreber, der er knyttet til dig, er stor livskraft og mangfoldighed. Det er begreber, der kan hæftes på dig som person – men vel navnlig er knyttet til dine arbejder som landskabsarkitekt og – som jeg selv kan bevidne – også kan knyttes til dig som underviser.

Dine timer var aldrig kedelige, dit engagement og temperament var smittende. Det kunne ske, at vi var uenige om en opgaves løsning, men din – aldrig diskrete – vejledning var som oftest den vindende. I hvert fald den bedst argumenterede. Du har aldrig været belastet af at skulle støtte dig til det skrevne ord – hverken andres eller dine egne – men din mundtlige argumentation var altid fyldestgørende – så overlod du det til andre, også til dine studerende – at skrive kompendie-materiale.

Jeg har haft fat i nogle af de gamle notater fra dine undervisningstimer og fornemmer igen tydeligt den gode og engagerede stemning, som din undervisning var præget af. Det vil jeg gerne personligt benytte lejligheden til her at takke dig for.

Som symbol for Fonden for Træer og Miljø's påskønnelse og taknemmelighed for dit livslange arbejde, beder jeg dig modtage Fondens "Grønne Pris 2008".

Landskabsarkitekt og glaskunstner Annikki Tiirikala har skabt dette livstræ til dig, som jeg håber, du sammen med dette diplom kan finde en plads til på din hædersvæg.

Den egentlige Grønne Pris får du derimod ikke overrakt – Den Grønne Pris er naturligvis et træ. I Gerlevparken vil der til ære for dig blive plantet en gråstenbøg, som vil komme til at bære dit navn. Jeg håber vi ved lejlighed sammen kan tage en tur i Gerlevparken og se og hilse på dit træ.

Tillykke med Den Grønne Pris 2008.

Tove C. Asby

Skoven som rekreativt område.

Skovrejsning eller ikke?

Af Rolf V. de Neergaard, Gunderslevholm

Ved nærmere eftertanke er det måske ganske berettiget at stille spørgsmålet: Er det stadig relevant fortsat at ville udvide Danmarks skovareal til det dobbelte i løbet af en "trægeneration", altså ca. 100 år?

Ser vi på det historiske forløb, var de danske skoves udstrækning for 200 års siden jo svundet ind til at udgøre 2-3% af landets areal og denne procentdel var endda ufuldstændigt skovdækket set med vore dages "skovøjne".

Men ved den Reventlowske forordning af 27/9 1805 (*se boks nedenfor*) skete en revolution, og man kan roligt sige, at hovedparten af de danske skove er resultat af skovrejsning i ordets moderne forstand. Så den fanfare om skovrejsning, der blev rejst i 1990'erne som noget exceptionelt, er der slet ikke noget nyt i – de danske skove er én lang kæde af skovrejsning de fleste steder.

Det nye er, at det nu pludseligt skal være et initiativ udgået fra det offentlige, således at det ved love og anordninger skal styres hvor og hvordan.

Man synes helt at overse, at udviklingen blot efter 1945 af sig selv og ganske frivilligt er foregået i det danske landskab, idet de danske skove lige så stille og umærkeligt er blevet udvidet med ca. 100.000 ha. I nævnte periode, altså ca. 1.500 ha. pr. år.

Hvorfor skal der partout rejses skov hist og pist og alle vegne?

For at dække befolkningens almindelige rekreative behov ejer langt de fleste kommuner skove og trædækkede arealer, der kan tilfredsstille bybefolkningens ønsker med indretninger og faciliteter. Så behovet for skovrejsning på dette felt synes ikke stort.

Den Reventlowske forordning af 27/9 1805

Ifølge hjemmesiden www.skovognatur.dk: "Den afgørende, og af eftertiden mest kendte skovforordning, kom i 1805 med den såkaldte fredsskovforordning, som bød, at skovområder skulle hegnes og adskilles klart fra landbrugs- og græsningsområder. Denne forordning tvang derfor administratorene til at definere de områder, hvor der skulle være skov, og de ydre grænser for skoven som planlægningsenhed blev dermed fastlagt."

Samfundsøkonomisk vil en udvidelse af de danske skove næppe kunne registreres.

Endelig vil en mulig fødevarekrise eller i det mindste en kraftig fordyrelse af fødevarer tale imod en udvidelse af de danske skove.

Til sidst kan tilføjes, at det synes uforståeligt at ville gennemtvunge skovrejsning under de meget dårlige konjunkturer skovbruget lider under i disse år selv med tvivlsomme tilskud til hjælp. Det hele synes at være et dansk luksusproblem.

Egne erfaringer

Selv har jeg dog i vidt omfang deltaget i skovrejsning, som i alt er blevet til over 100 ha. fra 1950'erne, men det skete kun i forbindelse med udvidelse og arrondering af bestående skov eller hedeplantage og under bedre konjunkturer.

Der blev i vidt omfang anvendt eg og rødgran og også rødeg, men de to sidste træarter er jo ikke hjemmehørende og derfor faldet nogle naturvejledere for brystet. Rødeg trives aldeles glimrende – navnlig på lettere jord.

Steffens gran

Der knytter sig til den historie om de ca. 40.000 rødgranplanter vi anvendte i 1959, at disse var tiltrukket i egen planteskole, hvor frøene var klænget af kogler, der stammede fra en berømt rødgran i Gunder-slevholm Skov kaldet "Steffens gran". Den var blevet en kæmpe på ikke mindre end 15-16 m³, ca 35 m høj, og havde modstået samtlige storme i en bølgebevoksning fra 1893. Men i januar 1968 segnede kæmpen og måtte lade livet i en nordvestenstorm.

Jeg formåede den venlige og meget historiekyndige museumsinspektør P. Chr. Nielsen at modtage den på Dansk Jagt- og Skovbrugs-museum i Hørsholm. Den ligger nu i to stykker – man kunne ikke huse den i eet stykke – på "lit de parade" og tager sig ud i al sin væld i laden med fotos og forklarende tekst. Den er optalt til at være født i 1825 og er altså ved faldet blevet 142 år og vidner om, hvad godt skovbrug kan formå i Danmark.

Granen har sit navn fra den morsomme hændelse, at Steffen i 1825 skal have forrettet sin nødtørft i et råddent stød, og at et frø fandt vej ned i stødet og fandt der så meget næring, at det skulle ende med at blive en af Danmarks største og ældste rødgraner.

Det lodne land

Kører man i disse år rundt i det danske landskab, vil man bemærke en voldsom fremvækst af hegn, gærder og smålunde, der i de seneste år pludselig er vokset op. Hvor er de store vidder og udsigter blevet af? Er det meningen, at landet mere eller mindre skal gro til? Denne tilsyneladende tendens kunne være en følge af "plantedillen" i vore dage. Men det er også muligt, at private og det offentlige ikke mere orker at holde den slags gevækster i ave.

Pasningen af disse bevoksninger kunne måske sættes i værk ved flisning af dem til nytte for landets brændsels- og energiforbrug, der netop er så aktuelt i vore dage. Rigtigt organiseret kunne denne opgave være til gavn for det danske samfund. ■

En af de største sammenhængende skovstrækninger i Danmark

Et uddrag fra Rolf V. de Neergaards bog

"Tror du, du kan klare det?" fra 2007.

I trekanten mellem Slagelse i vest, Sorø mod øst og ned til Fuglebjerg mod syd ligger i dag et betydeligt skovområde på i alt 8.000 ha, hvoraf de ca. 4.000 ha nu er sammenhængende, dvs. at man kan vandre fra den ene skov til den næste uden at skulle træde ud på åbent land. Målt med andre områder i de gamle skovegne i Danmark er dette i virkeligheden en af de største sammenhængende skovstrækninger. Der findes navnlig i den vestlige og nordlige del meget smukke bakkede partier med mange moser, engstrækninger og småøer. Bakkerne når i den vestlige del helt op til 98 m over havet i Etterbjerget, hvor motorvejen smyer sig uden om Slagelse, og hvorfra der i klart vejr er en aldeles enestående udsigt over Vestsjælland til Korsør, over Storebælt helt til Fyn 40 km borte. I det nordligste område Vedsø Vang findes også meget smukke bakkepartier med højder op til over 70 m o.h. og i Vættebjerg syd derfor 93 m o.h.

Dette store skovområde tilhørte fra tidlig middelalder de to store klostre Antvorskov fra ca. 1165 og Sorø fra 1151.

Kunstindustrimuseets Grønnegård

af landskabsarkitekt Lone van Deurs

Fortid – nutid – fremtid

På baggrund af et fredningsforslag rejst af Landsforeningen for Byggnings- og Landskabskultur, Have- og Landskabsudvalget 29. jan 2007 blev der lyst en fredning af Grønnegården.

Det skal bemærkes, at det er G. N. Brandts Grønnegård (1923 – 24), som er fredet ved denne afgørelse.

Begrundelsen for fredningsforslaget

- Museum og gårdhave er planlagt til at virke sammen og udgør en smuk og harmonisk helhed.
- Brandts udgangspunkt har været hospitalshaven, et rekreativt haverum med lys og luft for patienterne.
- Museet, forarealerne og gårdhaven udgør intet mindre end et "gesamtkunstwerk".
- Haverummet karakteriseres af enkelhed og klarhed, med stringent omhu for rumlige virkninger.
- Brandt indskyder også et element af uklarhed og dunkelhed, der kan give fantasien frit spillerum.

Historien – den første tid

Først var her en strandbred, vandkanten lå nogenlunde, hvor Amaliegade ligger i dag. Lidt sumpet og smattet har her været. De flade strandenge blev med tiden omdannet til byens køkkenhaver. Sikkert næringrig jord og i passende afstand til middelalderbyen.

Sophie Amalienborg nedbrændte i 1689 og det lave terræn blev opfyldt i forbindelse med rydningen efter Københavns brand i 1728. Under det meste af arealet er der gammel havbund.

Frederiks Hospitalet

Nicolaj Eigtved udarbejdede efter anmodning fra Greve A.G. Moltke en samlet plan for Frederiksstad og i 1751 en detaljeret plan for det kommende Frederiks Hospital. I denne plan blev gårdrummene mellem bygningerne disponeret til brug for nyttehaver med kål og kartofler samt med plads til svine og kvæghold. De i 1754 tilkaldte læger fik dog en bedre ide, haven skulle bidrage til patienternes rekreation.

Frederik VIII på besøg på Frederiks Hospital i 1909.

Gårdrummet blev opdelt med en mur, så der var en mandsafdeling mod Bredgade og en kvindeafdeling mod Amaliegade. Først 8 år senere blev Grønnegården tilplantet.

I 1762 blev leveret 142 "Stammlinden" og i perioden 20.3–28.6 sørgede gartner Christian Hansen for at få dem plantede efter sin "over Træernes Plantning forud forfattede Teigning". Gartner Hansens tegning er ikke bevaret, hvorfor der intet kan siges om forholdet mellem den oprindelige plan for træernes plantning og de i dag eksisterende træer og deres placering. Man kan dog formode at træerne var plantet som rækker langs facaderne og i quincunx i midterområdet.

Det var mange træer på en forholdsvis lille plads, men måske var det planlagt, at efterhånden som de voksede til, skulle der tyndes ud

i dem. Under alle omstændigheder må de have dannet megen og vel for megen skygge både for vinduerne og i selve gårdrummet.

På et foto fra 1909 hvor Frederik VIII besøgte hospitalet synes lindetræerne at stå med ca 2 meters afstand i alléplantninger. Ikke mange træer synes at være fra 1760'erne. De er tilsyneladende topkappede i en højde på 2,5 meter og igen senere i en højde på 3,5 meter.

Kunstindustrimuseet

Moderne tider indfandt sig, og i 1910 flyttede Frederikshospitalet til det nyopførte Rigshospital.

I 1920 blev der udskrevet en offentlig skitsekonkurrence i forbindelse med en påtænkt ombygning til Kunstindustrimuseum. Arkitekterne Thorkild Henningsen og Ivar Bentsen vandt denne første konkurrence og blev indbudt til næste fase sammen med de øvrige 7 præmierede forslag. I denne konkurrence blev arkitekt Kaare Klint medtaget på Henningsens og Bentsens hold. Opgaven blev ved konkurrencens afslutning overdraget til Ivar Bentsen og Kaare Klint og

*De stynede lindetræer i fint samspil
med den regelmæssige arkitektur.*

Luftfoto af Kunstindustrimuseet med Grønnegården.

arbejdet med at omskabe det gamle nedslidte hospital til det museum, som eksisterer i dag blev påbegyndt.

Havearkitekt G.N. Brandt blev i 1923 knyttet til i forbindelse med en omlægning af Grønnegården og det nu eksisterende anlæg tilskrives som hans arbejde.

Terrænet, som var vokset en alen, blev sænket, afstanden mellem lindetræerne blev fordoblet og udgåede træer erstattet ved flytningen. Bunden mellem træerne blev udlagt med græs, stenbrolagte alléstier og fortove.

Det må have været et mægtigt anlægsarbejde sådan at flytte store mængder af jord (ca. 3000 m³) og derefter lindetræerne og brolægningen.

Den 4. september 1926 åbnede museet og man må antage, at også Grønnegården på det tidspunkt fremstod færdiganlagt.

Fire gamle ege på Stensbygaard eng

Af sekretariatsleder Henni Steffensen – bl.a. med uddrag af Historisk Samfund for Præstø Amt, Årbog 2007

Landskabet får liv og sjæl på en ny måde, så det ikke blot er en smuk natur, men en natur, der bl.a. fortæller os historien om tidligere tiders begivenheder.

På engene ved Stensbygaard på Sydsjælland ligger resterne af et voldsted, hvor der den 7. juni 1238 blev underskrevet et forlig mellem Kong Valdemar Sejr og de tyske ridders ordensmester, hvorved Danmark fik Reval, Gervien, Virland og Harrien, alle beliggende i Estland. Stedet har antagelig, som Ingemann beskriver det, været brugt som jagt- og lystslot for kongen.

Interessant for stedet er også de fire egetræer, der på en naturlig høj er plantet nøjagtigt nord-syd, øst-vest. Det kan tyde på, at der har ligget et kapel i katolsk tid. Det vides, at man ofte plantede beskyttende træer ude foran kirker og kapeller.

Kapellet kan have været et Knuds Kapel til minde om Knud Lavard, der blev helgenkåret i 1168. Da mange af deltagerne i Stensbyforliget var medlemmer af Sct. Knuds Gilde, er det nærliggende at tro, at grunden til at forliget fandt sted i Stensby og ikke i Vordingborg er, at der i Vordingborg ikke var kirker eller kapeller, viet til Knud Lavard.

Et fritstående egetræ på engen væltede ca. 1980. Der blev talt år-ringe svarende til ca. 650 år, altså er træet fra ca. 1330. Træerne er jo nok plantet senere end anlægget er lavet.

Fire ege plantet nøjagtigt nord-syd, øst-vest på Stensbygaard eng.

B. S. Ingemanns sang om Kong Valdemars Jagt

På Sjølund's fagre sletter ved Østersøens bred
hvor skoven kranse fletter om engens blomsterbed
hvor sølver kilden glider nu ved ruinens fod
her stolt i gamle tider en kongebolig stod

I borgens gyldne sale sig rørte muntert liv
der hørtes skæmtsom tale og lystig tidsfordriv
Kong Valdemar der byggede så fast sit kongehus
som det hans liv betryggede, til verden sank i grus

Med lystig Jægerskare på hviden ganger fløj
den konge tit med fare hen over stub og høj
men i den raske glæde, ved jægerhornets klang
de glemte tit at bede og høre messesang

I muld for længe siden Kong Valdemar er lagt
men sælsomt gennem tiden går sagnet om hans jagt
tit korsør arme bonde sig end på natlig sti
hvor jægere og hunde ham suse vildt forbi

Udvalgte begivenheder 1974-2008

- 1974 • Fonden for Træer og Miljø stiftet
• Højesteretsdommer Helga Pedersen er formand for repræsentantskabet
- 1975 • Fonden repræsenteret i to udvalg under Ministeriet for Offentlige Arbejder, dels om vejsaltning og dels om beplantning langs offentlige veje
• Fondens kamp for genetablering af Ledreborg Allé påbegyndt.
Morten Klint/Lone van Deurs udarbejdede projekt
- 1976 • Grønne Planer, Dansk Byplanlaboratoriums skriftserie.
Beplantningsplaner for tre byer: Bramming, Ringe og Helsingør
• Beskæring af lindealléerne ved Dronninglund Slot
- 1977 • Fonden projekterer retableringen af Øster Mølle Sø i Dronninglund Kommune
• Fonden medarrangør af beskærings- og beplantningskurser på Vilvorde
- 1978 • Fonden støtter praktisk og økonomisk Claus Berings film: Træer og Miljø
- 1979 • Møllehøjgård – senere Gerlevparken – overtages af Fonden
• Nationalbankdirektør Erik Hoffmeyer ny formand for repræsentantskabet
• Hendes Majestæt Dronning Ingrid bliver Fondens protektor
- 1980 • Midterrabat på Geels Bakke ved Holte beplantes med egetræer
• Beplantningsplan og planter til den retablerede Klokkeholm Møllesø
- 1981 • Forsøg med vejsalts indvirkning på 4 vejtræarter påbegyndt i Gerlevparken ved lic.agro. Jens Dragsted
• Beplantning af 1200 egetræer ved Egtvedpigens fundsted
- 1982 • Bevarende beskæring af lindealléerne ved Rosenholm Slot
• Beplantning i Pistolstræde i København
• 3 ægte børn af Kongeegen plantet ved Øster Mølle sø i Dronninglund til ære for Fondens protektor Hendes Majestæt Dronning Ingrid, for Fondens første formand for repræsentantskabet, højesteretsdommer Helga Pedersen og for en af initiativtagerne til Fonden, arboretforstander, dr.agro. Carl Syrach Larsen
- 1983 • Plant et træ – kampagnen påbegyndes og i løbet af tre år plantes 1,25 mio. træer over hele landet
• Fonden skænker vej- og allétræer til Broager Kommune
- 1984 • Etableringen af Den Danske Træsamling i Gerlevparken påbegyndt
- 1985 • Valdemar Petersens samling af historiske roser etableret i Gerlevparken
• Simon Spies Alléen plantet i Vestskoven ved Herstedøster
• Plantning af marineege i Nyboder i København
- 1986 • Efter 11 års kamp påbegyndes retablering af Ledreborg Allé
- 1987 • Samlingen af Poulsens roser etableret i Gerlevparken
• Støttet Tønder forskønnelsesudvalg med 50 egetræer til allé
- 1988 • 300 siders rapport ved lic.agro Jens Dragsted vedr. resultatet af saltforsøget udsendes til samtlige kommuner og amter i Danmark
• Sansehave ved institutionen Birkebakken i Brabrand – projekt og beplantning
- 1989 • Rådgivning i forbindelse med etablering af Bangsbo Botaniske Have
• Projekt til sø og beplantning ved Clausholm i Klokkeholm/Hjallerup
- 1990 • Plant Danmark-Dagen. Over 60.000 træer – plantet overalt i Danmark
• Blindehave skænket til Pindstrup-centret på Djursland
- 1991 • 6 store lind til Kunstindustrimuseets Grønnegård
• Rådgivning i forbindelse med vedligeholdelse af Skærvad Hovedgaard
- 1992 • Asketræer til institutioner i forb. med Hjørings 750 års købstadsjubilæum
• Efter 17 år bliver den genplantede 7 km lange Ledreborg Allé indviet
- 1993 • Beplantning til Byfolden i Køng, Glamsbjerg Kommune
- 1994 • Plant Danmark Dagen. Ca. 60.000 løvtræer plantet overalt i Danmark
• Skænket 75 store lindetræer til retablering af allé ved Lerchenborg Gods
- 1995 • Åstrup Kloster ved Tølløse, genskabelse af park og anlæg af rhododendronbed
- 1996 • Rådgivning og naturgenopretning til Nørre Wosborg ved Ringkøbing
- 1997 • Beplantning til sansehave ved Aalborgskolens institution for døvblinde
- 1998 • Projekt og beplantning til have for senil demente i Vejlbj Lokalcenter, Århus
• Rådgivning og egetræer til retablering af Maglemer Alléen ved Knuthenborg
• Påbegyndt renovering af den gamle park og skov i Gerlevparken
- 1999 • Fonden for Træer og Miljø bliver 25 år
- 2000 • Hendes Kongelige Højhed Prinsesse Alexandra bliver Fondens protektor
• Rådgivning og træer til alléer ved 5 godser på Lolland
• Sansehave ved Skodsborg Observations- og Behandlingshjem
- 2001 • Spejdercenter: Kredshuset Høwringen ved Højer
• Bytræarboretet ved Landbohøjskolens Forskningscenter i Hørsholm
- 2002 • Alléer ved Holgershaab ved Nørre Alslev, ved Marienlyst ved Vordingborg, Nybøllegaard ved Stege og ved Sandholt på Fyn
• Søren Ødums plantninger i Grønland
- 2003 • Planer og beplantning til sansehave ved Rønnehuset i Nykøbing Falster
• Håstrup Bylaug, 100 rødtjørne plantet som alléer ved indfaldsvejene til byen
- 2004 • Allé ved Rynkebygaard på Fyn og allé ved Sekkelundgård ved Christiansfeldt
• 52 egetræer til vejtræer ved Eliselund ved Tranekær
- 2005 • Allébeplantning gennem landsbyen Fredsted ved Haderslev
• Udplantning af vejtræer i Eberts Villaby på Amager
• Ejerlauget Manstrup Gadekær ved Fjerritslev – forslag og beplantning
- 2006 • Rådgivning og planter til aktivitets- og legeplads i Vindum ved Rødkjærso
• Lindeallé ved Vesterbygaard, Jerslev på Sjælland
- 2007 • Alléplantning ved Aagaard Gods i Vestsjælland
• Plantninger ved landsbyerne Døstrup ved Hobro og Ndr. Skringstrup ved Skals
- 2008 • Korinth Bypark på Fyn og Byhave i Nordby på Samsø
• Allé ved Avnbølgaard i Sønderjylland

Fondens Støttekreds

Fonden for Træer og Miljø er af Told og Skattestyrelsen godkendt som berettiget til i henhold til Ligningslovens § 8A at modtage gaver med den virkning, at giveren kan frætrække disse ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst inden for de i loven fastsatte grænser – d.v.s. det samlede gavebeløb til den enkelte forening skal udgøre mindst 500 kr. i løbet af indkomståret, og af giverens samlede gavebeløb kan den del fradrages, der overstiger 500 kr., dog maksimalt 6.400 kr.

I året 2007 modtog vi en kontant-arv på kr. 260.000. Hvis man ønsker at støtte Fondens arbejde, kan man ved testamente bestemme, at Fonden skal indgå som hel eller delvis arving.

Støttekredsmedlem

Som medlem af støttekredsen modtager man Fondens Årsskrift og bliver indbudt til at overvære det årlige repræsentantskabsmøde.

Kontingentet er årligt 95 kr. for private og 285 kr. for virksomheder, institutioner m.m.

Yderligere oplysninger om fondens arbejde, medlemskab af støttekredsen m.m. kan fås i Fondens Sekretariat.

Fondens årsmøde 2009

Repræsentantskabsmødet 2009 er planlagt til den 15. maj kl. 14.00 i Kunstindustrimuseet i København.

Her vil blive mulighed for at se Grønnegården, der er omtalt i Lone van Deurs artikel her i årsskriftet.

Invitation og program for mødet vil blive udsendt i løbet af marts måned 2009.

FONDEN FOR TRÆER OG MILJØ

Fondens repræsentantskab:

Formand: Tidl. nationalbankdirektør, dr.polit. Erik Hoffmeyer
Fra Dansk Dendrologisk Forening: chefpsykolog Anders Korsgaard Christensen, statsskovrider Niels Juhl Bundgaard Jensen, professor Erik Dahl Kjær, lektor Jerry W. Leverenz og universitetslektor, cand.scient. Jette Dahl Møller
Fra Danmarks Naturfredningsforening: orlogskaptajn, cand.jur. Poul Holm
Fra Dansk Planteskoleerforening: planteskoleleder Torben Leisgaard Jensen
Fra Dansk Skovforening og Skovhistorisk Selskab: advokat Peter de Neergaard
Fra Danske Anlægsgartnermestre: anlægsgartnermester Leif Rasmussen
Fra Danske Landskabsarkitekter, landskabsarkitekt Lone van Deurs
Fra Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole: arboretmester Ole Rasmus Byrgesen
Fra Det Danske Haveselskab: ingeniør Jørn Bendtz Hansen
Fra Det Danske Rosenselskab: Henning Elsmark
Fra Hedeselskabet: regionschef Christian Als
Fra Kommunale Park- og Naturforvaltere: landskabsarkitekt Hans Ove Pedersen
Fra Slots- og Ejendomsstyrelsen: chefkonsulent, landskabsarkitekt Niels Møllergaard

Enkeltmedlemmer:

Landskabsarkitekt Tove Christensen Asby
Havearkitekt Jørgen Holm
Direktør Niels Riegels
Højesteretssagfører Ib Thyregod
Universitetslektor, cand.scient. Peter Wagner

Forretningsudvalg:

Tove Christensen Asby, formand
Poul Holm, sekretær
Jette Dahl Møller
Lone van Deurs
Erik Dahl Kjær

Sekretariatsleder:

Henni Steffensen

Revisor:

Revisionsfirmaet A. Rolf Larsen, statsautoriserede revisorer a.s.

Den Grønne pris er tildelt følgende:

Arkitekt Hakon Stephensen, 1976 – Forfatter Ole Vinding, 1976 – Fhv. borgmester Christian Hansen, Gerå, 1978 – Civilingeniør Georg Christiansen, 1979 – Professor C.Th. Sørensen, 1979 – Klokkeholm Samvirke, 1982 – Fhv. distriktsgartner Willy F. Hansen, 1984 – Civilingeniør A. Kann Rasmussen, 1985 – Anders og Dot Fønss Nielsen, Hjallerup, 1989 – Skovrider Henrik Staun, 1998 – Pernille Olesen, 1999 – Professor Sven-Ingvar Andersson, 2000 – Havearkitekt Jørgen Holm, 2001 – Forfatter Helge V. Qvistoff, 2002 – Statsskovrider Bo Holst-Jørgensen, 2003 – Professor Jørn Palle Schmidt, 2008

Sekretariat:

Bentzonsvej 52, Postboks 92, 2000 Frederiksberg
Telefon og fax: 38 11 32 05 (mandag-torsdag kl. 10-14)
Mail: henni@fondenfortraerogmiljoe.dk · www.fondenfortraerogmiljoe.dk
Postgiro: 1 00 46 46 · Fondsregister nr. 000233